

## Circuspeerd

*n verhaal ien t Grunnegers deur Bé Kuipers*

Ik kin der niks aan doun, ik kom dat stomme circuspeerd aingoaal tegen ien wereld, ien verschaaiden gedoantes. Doarom nog n poar kwesties, doar ik leste tied ien de media op stöt ben en doar t ol peerd weer veurbie kwam. Eerst twij berichten ien Ommelander van 23 meert.

"Leerplichtbeloning voor HHC."

Gemainte De Marne wol leerplichtege schoulkiender van t Hogeland College n moal ien t zonetje zetten. Dat was vanwege de Landelijke dag van de Leerplicht. Dij haren t oflopen joar t minste aantal absenten had en doarom kregen ze n toart.

"Snoep voor flinke leerlingen."

Wetholder van Loppersom haar snoep (slik ien t Grunnegers) oetdaild aan eerste klas van Eemsdeltacollege ien Appingedam. Sund 1 meert van t veurege joar haren dij leerlingen ook t minst verzuumd.

Ien dat leste bericht ston ook nog n wat criptische zin: "Onderwijs volgen is een recht en een plicht." Volgens dat artikel hebben kiender t geluk dat leerplichtwet dat meugelk maakt. Dou mos ik mie toch even achter t oor kraben. Volgens mie mout elk van zien viefde tot zien zestiende joar noar schoul. Kloar!

t Is bekend dat schoulkiender nog wel ais dij wet ontdoeken willen en lezzen verzuimen, spijbeln zegmor. Zo mooi is noar schoul tou goan nou ook weer nait. Ie mouten ais zain hou blied kiender bennen as ze vekaanzie kriegen, of as der n les oetvalt.

En ook summege olders komt dij wet wel ais wat minder goud oet, as ze op vekaanzie willen, summers. Mor om kiender nou te belonen as ze wël gewoon noar schoul tou west hebben, gaat mie te ver.

Mor wat mie hierbie nog slimmer steurt is dat de belonen van dij wetholder beston oet snoep, slik dus. Dat liekt mie ien dizze tied toch op zien minst n besmet woord, zeker ien t onderwies. Zol dij wetholder of zo'n leerplichtambtenoar doar nou gain wait van hebben?

Volgens t Voedingscentrum was ien 2014 ain op de zeuven kiender te swoar. Ien 2015 wordt verwacht dat dit ain op de vief wordt. En ook diabetes, sukkeraikte, gruit as kool onder schoulkiender. t Voedingscentrum zegt ook dat mor n enkele schoul hom structureel bekommert om gezond eten.

Mainste schoulen hebben der hail òf en tou n lesproject over. En tachteg persent van ale middelboare schoulen het nog gewoon snoep- en frisdraankautomooten ien kantiene. Den kin ie joe werkelk toch ofvroagen of snoep ien dit verband wel wenselk is.

Oké, ik neem dizze woorden over snoep doalek weerom, as blieken mog dat dij snoep beston het oet appels, peren, en aander gezond fruit, ien ploats van Marsen, Bounty's, Twixen en Snickers. Mor ien t artikel gain woord doarover. As dat wel zo west haar, was dat vervast ook ien kraant kommen: "Gezond snoep voor flinke leerlingen." Zo biezunder is dat nog wel...

Der wordt enorm veul snoep verkocht ien winkels en supermarkten, en dus ook op mainste middelboare schoulen, Mit dramoatische gevolgen veur kiender. Op tv en ien kranten wordt doar hoast wekelks aandacht aan besteed. Ik vien dat ze hier n grode bok mit schoten hebben, om doar vanoet gemainten en schoulen op zo'n menaaijer mit ien publiciteit te kommen.

Nog n bericht over t belonen van normoal gedrag, nou van RTV Noord. Ien Lewenbörg ien Stad is ien meert n grootscheepse alcoholcontrole holden. Ale automobilisten doar werden apmoal aan kaant zet en mozzen bloazen. Touglieks werden ook autopepiereen controleerd. Wel positief deur de test kwam, kreeg n sleutelhanger van t BOB-team van Veilig Verkeer Nederland.

Dat ain mit teveul draank op, of dij pepieren nait goud ien odder het, n boute krigt of nog wat slimmers, vien ik terecht. Mor dat mensen doarbje beloond worden as ales ien odder is, vien ik belagelk.

Ik vien dat wie ons gewoon aan zukke wetten en regels holden mouten. Nait as willoze en volgoame mensen. Mor as verantwoordeleke lu, dij begriepen wat t nut van dij regels is, dij ooit deur n meerderhaid van t parlement aannomen bennen.

Der bennen meschain ook wetten, dij joe wat minder goud pazen. Kinnen t nait elk noar t zin moaken ja. Mor wel kin der tegen wezen dat n kiend onderwies krigt, of dat ter verkeersregels bennen?

En doarbje vien ik ook dat je n mens alleneg mor belonen zollen as dij n biezondere prestatie leverd het. t Liekt wel of dij schoulkiender ien 'Ommelander', ook hail wat biezunders doan hebben. Zai hebben noamelk nait spijbeld...! Joa, zo kin je wel aan gaang blieven mit te belonen wat juist doodnormaal is. De omgekeerde wereld.

As wie mit nkander zuks gedrag al belonen goan, en dat ook nog pontifical ien t nijs brengen, zeggen wie doarmit feidelk: noar schoul tou goan, nuchter achter stuur zitten, kortom ales wat neudeg is veur t goud functioneren van de moatschappij, is aigelk hail biezunder, n oetzundern. Mor wacht even, dat is toch gain prestatie? t Is juist n oetzundern as ie t nait doun!

Zukke kiender worden deur dizze menaaijer van conditioneren loader mainstekaans berekende börgers. Ze waiten wat ter veur neudeg is om n belonen te kriegen en zellen den nooit méér doun as neudeg is. Op zo'n menaaijer verlaizen kiender - en loader volwazzen mensen - de motivoatsie van binnenoet om wat extroa's te doun. Om de dingen te doun dij van ze verwacht worden ien moatschappij. Vergees!

En doar komt t circuspeerd weer om houk kieken. As e zien kunstje goud dut, krigt e van dompteur n sukkerkontje. En as e t nait goud dut krigt n tik mit sweep. Netuurlek, want n peerd is stom en mout zien dressuurstukje op zo'n menaaijer leren. (Sorry veur de peerdelaifhebbers, dit is mien stokpeerdje.) Mor wie bennen toch meer as daaijer, wie hebben toch n ook n moreel besef?

Ienploats dat wie opvud worden, zéker ook op schoulen, tot verantwoordelke mensen, worden wie ofremd en stimuleerd deur beloning en straf. Of is t meschain de bedoulen dat wie ook apmoal 'kunstjes' leren? Dat wie sturd worden, aal noar gelang de overhaid, of n aander ienstantie mit n belang, dat zo oetkomt?

### **Groninger verhalen online**

De eerder verschenen Groninger verhalen van Bé Kuipers staan 'los' online via:

 [www.contactblad.info/groningerverhalen.html](http://www.contactblad.info/groningerverhalen.html)

---

## **Europa Kinderhulp zoekt gastouders voor de zomervakantie**

Europa Kinderhulp helpt “kwetsbare” kinderen aan een onvergetelijke vakantie van ruim twee weken in de zomer bij vakantie gastouders, zodat zij er eens helemaal uit zijn.

Het gaat om kinderen tussen de 5 en 12 jaar oud, die het thuis niet altijd even gemakkelijk hebben. Juist deze jongens en meisjes hebben het hard nodig om even op adem te komen in een andere omgeving. Ruim twee weken uit de dagelijkse beslommingen, kennis maken met een voor hen onbekende wereld. Een periode die zij zich altijd blijven herinneren.

Blijft u deze zomer thuis en wilt u iets doen voor een “kwetsbaar” kind? Wordt vakantieouder. Ervaar hoe mooi uw eigen regio is en laat een kind genieten. Ga eens naar het VVV kantoor, er is meer te beleven dan u voor mogelijk houdt.

Neem contact op met fam. Van Den Berghe ☎ 0598-416369.